

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ

Είμαστε γυναίκες και άνδρες, μαχητές και διανοούμενοι, ακτιβιστές, καλλιτέχνες και ερευνητές από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτιστικά υπόβαθρα και έθνη της Μεσογείου, και πιστεύουμε ότι η Μεσόγειος είναι το κοινό μας πεπρωμένο. Από τον Σεπτέμβριο του 2014, συγκεντρωθήκαμε μέσω του Sabir Maydan, μιας διαδικασίας από τα κάτω, που σχεδιάστηκε κατά τη διάρκεια μιας σειράς εκδηλώσεων - ένα φόρουμ στις τρεις τελευταίες εκδόσεις του SabirFest και του Παγκόσμιου Κοινωνικού Φόρουμ του 2015 - με επίκεντρο την έννοια της υπερεθνικής ιθαγένειας στη Μεσόγειο. Ο Sabir Maydan στοχεύει στην προώθηση ενός δικτύου της κοινωνίας των πολιτών που δεσμεύεται από οργανώσεις και άτομα που οραματίζουν την ενσωμάτωση της Μεσογείου μέσω πρωτοβουλιών και εργαλείων πολιτών. Αποφασίσαμε να συμμετέχουμε στη σύνταξη μιας συνταγματικής δήλωσης που θα περιγράφει τη Μεσόγειο που θέλουμε να δούμε στο εγγύς μέλλον, το «Μανιφέστο για τη Μεσογειακή Ιθαγένεια».

ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

Το Μανιφέστο, όπως το βλέπουμε, είναι μία χάρτα που εκφράζει αρχές και αξίες που ορίζουν μία νέα έννοια της ιδιότητας του πολίτη του ανήκειν στην περιοχή. Θα ήθελε επίσης να αποτελέσει ένα δίκτυο που θα εμπνέει δράσεις που στοχεύουν στη διευκόλυνση του διαλόγου και της δημόσιας συζήτησης, στη λεκάνη της Μεσογείου, προκειμένου να οικοδομηθεί ένας χώρος με κύριο χαρακτηριστικό την ένταξη, την κοινωνική δικαιοσύνη, την περιβαλλοντική δικαιοσύνη, τη συμμετοχική δημοκρατία, την κοινωνική και οικονομική αλληλεγγύη και την αλληλο-κατανόηση.

Αυτό το Μανιφέστο θα οριστικοποιηθεί μέσω μιας ευρείας συμβουλευτικής διαδικασίας που βασίζεται στους πολίτες στην περιοχή. Αυτός είναι ο λόγος που παρουσιάζουμε εδώ αυτό που έχουμε ονομάσει “προ-μανιφέστο”, ένα εύκολα προσβάσιμο σύντομο κείμενο που επικεντρώνεται στις κύριες αρχές που θέλουμε να υπερασπιστούμε και να αναπτύξουμε καθ’ όλη τη διαδικασία διαβούλευσης.

Το “προ-μανιφέστο” θα συζητηθεί στην κοινότητα του SABIRMAYDAN και στη συνέχεια θα παρουσιαστεί στο κοινό στο SABIRFEST 2017. Μετά την εκδήλωση θα ξεκινήσει μια περιφερειακή δημόσια διαβούλευση, με στόχο την παραγωγή ενός πιο επεξεργασμένου κειμένου, που θα ονομάζαμε το «Μανιφέστο για του Μεσογειακού πολίτη».

Η συντακτική επιτροπή απαρτίζεται από: Fatima AL-IDRISSI, Said BAKKALY, Debora DEL PI-STOIA, Mohamed LEGHTAS, Lidia LO SCHIAVO, Gianluca SOLERA, Igor STIKS, Nagwan AL-A-SHWAL and Kais ZRIBA.

ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ

Την τελευταία δεκαετία, Τα Μεσογειακά έθνη και εδάφη βρίσκονται στην καρδιά διαφόρων κοινωνικών αγώνων. Όμως, οι διεκδικήσεις όσων διαμαρτυρήθηκαν μαζικά εναντι παλαιών καθεστώτων της περιοχής, όσο και εναντι άδικων οικονομικό-κοινωνικών συστημάτων και λιτότητας, συχνά βρέθηκαν προδομένοι, και η έλλειψη δυνατοτήτων και οράματος από τις δύο πλευρές της μεσογείου, διέυρνε τον διαχωρισμό μεταξύ των θεσμών και των νέων, που έχουν

χάσει κάθε εμπιστοσύνη στο πολιτικό τους σύστημα και νοιώθουν ότι τους στερείται το μέλλον τους.

Η κρίση έχει επίσης επιδεινώσει τον στιγματισμό των μεταναστών, των οποίων η ροή έχει αυξηθεί λόγω των εμφυλίων στην Λιβύη και στην Συρία, και λόγω της χειροτέρευσης των συνθηκών σε πολλές χώρες της Αφρικής. Από την άλλη πλευρά, πολλές πολιτικές και κοινωνικές ομάδες επαναπροσδιορίζονται γύρω από οντότητες με βάση την ταυτότητα, εμπνευσμένες από τον εθνικισμό, απολυταρχισμό, μία ομοιογενή κουλτούρα και θρησκεία, είτε αναζητούν την προσωπική τους λύτρωση μέσω του ένοπλου αγώνα. Αυτή η κατάσταση αποτελεί πρόκληση για την συνεργασία, την έννοια του πολίτη αυτή καθαυτή, και την ιδέα του πολιτιστικού και γεωγραφικού ανήκειν στην περιοχή.

Ως γυναίκες και άντρες της μεσογείου, δεμένοι με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την κοινωνική δικαιοσύνη, που νοιάζονται για την πολιτιστική και περιβαλλοντική κληρονομιά της περιοχής, και δεσμευμένοι σε ένα κοινό μεσογειακό μέλλον:

A. Μάθαμε από τα καλά και κακά διδάγματα των επαναστάσεων και των κοινωνικών αγώνων – που ξεκίνησαν ενάντια στις πολιτικές λιτότητας, της εμπορευματοποίησης των δημόσιων αγαθών και της μείωσης των κοινωνικών δικαιωμάτων σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, επηρέασαν ιδιαίτερα τις νότιες ακτές της μεσογείου, και τελικά διαδόθηκε στην υπόλοιπη περιοχή – και κοιτάξαμε με προσοχή στις νέες πολιτικές ομάδες, των οποίων οι πλατφόρμες βασίζονται στα κινήματα αντιλιτότητας και στις διεκδικήσεις των κινημάτων του 2011.

B. Εμπνεόμαστε από το Μανιφέστο του Ventonene του 1941, γραμμένο από μία ομάδα μαχητικών και διανοούμενων αντιφασιστών, στόχος των οποίων ήταν μία ελεύθερη και εννωμένη Ευρώπη. Το Μανιφέστο του Ventonene πρόσφερε πηγή έμπνευσης για όσους Ευρωπαίους μάχονται κατά τον φασισμό, τον ναζισμό για την δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής ενότητας/ολοκλήρωσης.

Γ. Κοιτάζουμε την χάρτα του Πόρτο Αλέγκρε, το ιδρυματικό κείμενο του παγκόσμιου κοινωνικού φόρουμ, το οποίο διέγειρε την αύξηση δυνατών κοινωνικών κινήματων και της κοινωνίας των πολιτών στην περιοχή, και αποτελεί την πλατφόρμα του κινήματος ενάντια στην παγκοσμιοποίηση, που πολεμά κατά της οικονομικής εκμετάλλευσης και της αποικιοκρατίας.

ΣΕ ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ

Με τούτο το μανιφέστο θέλουμε να κινητοποιήσουμε ένα διάλογο πάνω στο μέλλον της Μεσογείου και να τον αναπτύξουμε με τους ίδιους τους πολίτες της, ξεκινώντας από τις ακόλουθες σκέψεις:

1. Η Μεσόγειος, σταυροδρόμι της ανθρωπότητας, γέννησε γλώσσες, θρησκείες, φιλοσοφικά και επιστημονικά συστήματα που έθρεψαν τους πολιτισμούς της περιοχής κατά τη ροή της ιστορίας. Αποτέλεσε ένα προνομιακό χώρο όπου οι πολιτισμοί των λαών της εγγύς Ανατολής, της Βόρειας Αφρικής και της Νότιας Ευρώπης μπόρεσαν να συναντηθούν, να ανταμώσουν, να αλληλεπιδράσουν. Υπήρξε η κοίτη των πρώτων αστικών κοινωνιών που γεννήθηκαν στην Ανατολή, Ελληνο - Ρωμαϊκού, Ιουδαϊκό - Χριστιανικού και Μουσουλμανικού πολιτισμού, περιόδων φορτισμένων όπως η Αναγέννηση και ο τόπος όπου ιδρύθηκαν πόλεις κοσμοπολίτικες όπως η Αλεξάνδρεια, Η Ταγγερη, η Κωνσταντινούπολη και η Θεσσαλονίκη, ή το Ντουμπρόβνικ Η Μεσόγειος είναι σταυροδρόμι όπου για χιλιετίες τα πάντα συμπυκνώθηκαν πλουτίζοντας,

οι άνθρωποι, τα ζώα, αγαθά, πλοία, ιδέες, θρησκείες, η τέχνη της γης, μέχρι και τα φυτά. Η Μεσόγειος βρήκε την ειδικότητά της στην ισορροπία, όντας ούτε πολύ ζέστη, ούτε πολύ κρύο, στο να μετριάσει και να ανακατεύει, στο να μετατρέψει αντίθετους πόλους σε σημεία σύνδεσης, στο να παράγει κάλλος από το συνδυασμό διαφορετικών μορίων στις κατοικίες στην κοινωνικοποίηση και στη δημιουργία και την αντίσταση στις καταστροφές περικυκλώνοντας τις. Οι αφηγήσεις που κυκλοφορούν οι οποίες βασίζονται στις έννοιες της αδιαλλαξίας και του ασυμβίβαστου ανάμεσα στα έθνη και στις κουλτούρες, μπορούν εύκολα να αντιμετωπιστούν εάν ο εκπαιδευτικός κόσμος δεσμευτεί να κάνει γνωστό το αληθινό πρότυπο της Μεσογείου σαν σταυροδρόμι συναντήσεων και όχι συγκρούσεων, εάν ο κόσμος της διανόησης δραστηριοποιηθεί για να το εξερευνήσει και αν οι πολιτικοί θεσμοί αποφασίσουν να το υποστηρίξουν και να το προστατεύσουν.

2. Χώρος ανταλλαγής η Μεσόγειος είναι ο κατεξοχήν τόπος οικονομικών και χρηματιστηριακών συναλλαγών ανάμεσα στα έθνη τριών ηπείρων, Αφρικής, Ευρώπης και Ασίας. Σε τούτο το χώρο, αυτοκρατορίες, βασιλίες και δημοκρατίες οικοδόμησαν υπερεθνικά εμπορικά δίκτυα, τα οποία με την δυναμικότητά τους συνέλαβαν στη κυκλοφορία αγαθών και ιδεών. Αυτές οι συναλλαγές επέτρεψαν τη διαμετακόμιση υλικών και αυτών των πόρων ανάμεσα στις όχθες της Μεσογείου και συνέλαβαν τεράστια στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη όχι μόνο των παραλιακών πολιτισμών και των μεσογειακών γειτόνων τους, αλλά και ολόκληρης της ανθρωπότητας. Αυτό το σύνθετο πλαίσιο σχέσεων έφερε ακόμη και σε καιρούς πολέμου σημαντικές προόδους στην αστρονομία, στις ιατρικές επιστήμες και στα μαθηματικά, βοήθησε να μετατραπεί και αύξησε το γλωσσικό πλούτο όπως επίσης και νέες ανακαλύψεις της γεωργικής πρακτικής και στις διατροφικές συνήθειες, στη υφαντουργία όπως και στην εκμετάλλευση πολύτιμων μετάλλων. Αυτή είναι η Μεσόγειος που θέλουμε να ανακαλέσουμε στο νου σήμερα, γιατί σίγουρα δεν έχει ακόμη εξαντλήσει την δυναμική της αλλαγής. Ειδικά οι πόλεις μπορούν να θεωρηθούν παραδειγματικοί τόποι του συνόλου των συναλλαγών και εκροών, πολυπολιτισμικά και πολυγλωσσικά κείμενα, μέσα στα οποία η ελευθερία έκφρασης και η δημιουργικότητα - όπου προστατεύονται - μας δίνουν την ευκαιρία να απελευθερώσουμε τη σκέψη μας, ξεπερνώντας τα στενά διανοητικά όρια, τα φτιαγμένα από στερεότυπα και δογματικής απόψεως, εάν όχι και μολυσμένα από ιδιωτικά συμφέροντα. Η διεκδίκηση δικών μας χώρων στις πόλεις και η υπεράσπιση της απελευθερωτικής λειτουργίας τους όσον αφορά την επικοινωνία και την ανταλλαγή έχει ειδική σημασία. Πράγματι, οι πόλεις της Μεσογείου μπορούν να προσφέρουν πολύτιμες δυνατότητες για την πραγματοποίηση του μοντέλου υπηκοότητας που επιδιώκουμε. Πράγματι, από τη μια επιτρέπουν μορφές συμμετοχής και συνεργασίας οι οποίες βασίζονται στη διαμονή (και όχι στην εθνική καταγωγή, στη θρησκευτική ταυτότητα ή στην υπηκοότητα ενός Κράτους). Από την άλλη, μπορούν να δημιουργήσουν μεταξύ τους συνεταιριστικά δίκτυα και μ'αυτο το τρόπο να αναδείξουν ένα διαφορετικό πρότυπο υπηκοότητας βασισμένο στη άμεση συμμετοχή, στη συνεργασία, σε επίπεδο μορφωτικό, κοινωνικό και πολιτικό σε πρακτικές τοπικής δημοκρατίας και στην αλληλεγγύη ανάμεσα στις πόλεις. Σαν δράσουν προς αυτή τη κατεύθυνση μπορούν να αναγνωρίσουν διαδικασίες «δημοκρατικό ποίησης» των θεσμών και των κοινοτήτων μας και συγχρόνως να πλατινούν υποκειμενικά μας αίσθημα ιδιότητας και κουλτούρας. Σε εποχές οικονομικής κρίσης και πολιτιστικών συγκρούσεων, το εμπόριο και η ανταλλαγή αγαθών και γνώσης, οι συνεργασίες των πόλεων, όπως επίσης οι καλλιτεχνικές δημιουργίες, η επιστημονική έρευνα γίνονται και πιο αναγκαίες για τη προώθηση μιας κουλτούρας ειρήνης, διαβίωσης με αξιοπρέπεια, αλληλοσεβασμού και κοινωνικής δικαιοσύνης.

3. Η κινητικότητα σαν χαρακτηριστικό συστατικό. Κατά την ιστορία της η Μεσόγειο αποτέλεσε μια από τις περιοχές με τις πιο ισχυρές μεταναστευτικές ροές στην ανθρωπότητα. Η ανθρώπινη κινητικότητα αποτελεί ιδρυτικό συστατικό των μεσογειακών πολιτισμών. Παρόλα αυτά ο

πρόσφατος συνδυασμός κλεισίματος των συνόρων με απουσία πραγματικών εναλλακτικών λύσεων στην μετανάστευση κατέστησε τη κινητικότητα των ανθρώπων που επιθυμούν να μετακινηθούν στην περιοχή ιδιαίτερα επικίνδυνη. Οι νομικοί και υλικοί φραγμοί που οικοδομήθηκαν στις δύο όχθες δεν παραβίασαν μόνο το βασικό δικαίωμα στη κινητικότητα, μας ενθάρρυναν επίσης μια παράνομη και απάνθρωπη οικονομία της μετακίνησης, ο οποία αναπτύχθηκε τα τελευταία είκοσι χρόνια κι έγινε πηγή μοντέρνων μορφών σκλαβιάς και εκμετάλλευσης. Χώρες σαν το Μαρόκο, τη Λιβυή και τη Τουρκία, που βρίσκονται στις περιφέρειες Νότου και Ανατολής της Μεσογείου εξελίχθηκαν σε χώρες διέλευσης και η Ευρωπαϊκή Ένωση τους ανέθεσε λειτουργία ελέγχου των μεταναστευτικών ροών. Οι μετανάστες σε εκείνες της χώρες θεωρούνται εγκληματίες ή ανταγωνιστές της πρόσβασης στους πόρους επιβίωσης. Από την άλλη οι Σύριοι πρόσφυγες έγιναν η πιο τρωτή ομάδα της Μεσογείου. Όμως, η ανθρώπινη κινητικότητα πρέπει να παραμείνει βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, που δεν μπορεί να καταπιεσθή ή να υπονομευτεί από καμμία αρχή. Οι τωρινοί περιορισμοί στην ανθρώπινη κινητικότητα είναι απόγευμα βαθιών ανισοτήτων στην ανάπτυξη ανάμεσα στη Βόρεια και τη Νότια όχθη σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένων οικονομικής προόδου, δυνατοτήτων για τους νέους, προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δημοκρατίας. Νομίζουμε ότι οι ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να σταματήσουν να παραδίδουν σε χώρες της νότιας όχθης της Μεσογείου ή στις χώρες Υπό Σαχάρας τον έλεγχο των συνόρων, και ότι οι πολιτικές ανάπτυξης πρέπει να επεκταθούν πέρα από της παράκτιες χώρες του νότου, φθάνοντας στις περιοχές και στις χώρες όπου η μετανάστευση γεννιέται. Υπεράσπιση της ανθρώπινης κινητικότητας σημαίνει επίσης αποκατάσταση της ειρήνης και της δικαιοσύνης στα κοντινά πολεμικά θέατρα απ' όπου οι λαοί δραπετεύουν.

4. Να ξεπεράσουμε τις ανισότητες και να υποστηρίξουμε την ανακατανομή. Οι ανισότητες στη περιοχή της Μεσογείου απειλούν την κοινωνική ανάπτυξη, φτωχενουν την μεσαία τάξη και επιβραδύνουν την πορεία για τη μείωση της φτώχειας. Οδηγούν σε ασύμμετρη πρόσβαση στην υγεία και στη παιδεία, και επομένως στη διαιώνιση των ανισοτήτων στις οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες, δημιουργώντας θύλακες εξαθλίωσης και διασπορά του ανθρώπινου δυναμικού. Είναι οι ανισότητες στην είσοδο στα δικαιώματα και στην ανάπτυξη η πραγματική πηγή των κοινωνικών εντάσεων και πολιτικών εξεγέρσεων στη περιοχή, και όχι ότι διαφορετικές πολιτισμικές και εθνικές ταυτότητες. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, στις μεταβατικές οικονομίες των Βαλκανίων, στις προηγμένες οικονομίες του Ισραήλ και της Τουρκίας, ή στις υπό ανάπτυξη χώρες της Βόρειας Αφρικής, οι δημόσιες προτάσεις ενάντια στις ανισότητες συχνά είναι δεσμευμένες σε φιλελεύθερες πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που οδηγούν σε μια αγορά εργασίας υπερβολικά ευέλικτη, φέρνοντας στρώματα της κοινωνίας στην αβεβαιότητα και στον κοινωνικό αποκλεισμό, προπαντός ανάμεσα στους νέους. Πρέπει να προσανατολιστούμε στην συνεταιριστική οικονομία και στην αλληλεγγύη ανάπτυξη, σε τοπικές λύσεις που θα στηρίζουν μια ουσιαστική ανακατανομή και στις χώρες όπου οι συγκρούσεις έχουν επίδραση επικίνδυνα στην ποιότητα ζωής των ατόμων, και στις περιοχές που έχουν πληγεί από τη παγκοσμιοποίηση. Θέλουμε μεσογειακές κοινωνίες, οι οποίες προστατεύουν το δικαίωμα σένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής και κοινωνικής ασφαλείας, όπου οι βασικές κοινωνικές υπηρεσίες θα είναι διαθέσιμες δωρεάν, οι εργασιακές ικανότητες θα ανταμείβονται, και όπου η κοινωνικοοικονομική θέση του καθενός θα μπορεί να καλυτερέψει ανεξάρτητα από τη καταγωγή του.

5. Το δικαίωμα στη δημοκρατία και στην αυτοδιάθεση. Η δημοκρατία δεν αποτελείται αποκλειστικά στην ύπαρξη λειτουργικών εκλογικών συστημάτων και στην ύπαρξη πολλών κομμάτων, ούτε σε μια απλή ισορροπία ανάμεσα στην νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία. Είναι μέρος της δημοκρατίας, επίσης η πρόσβαση για όλους τους πολίτες στα βασικά δικαιώματα, είναι το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση. Με βάση αυτό το δικαίωμα οι πολίτες αποφασίζουν ελεύθερα το

πολιτικό καθεστώς και ελεύθερα επιδιώκουν την οικονομική και πολιτισμική του ανάπτυξη. Όλα τα μεσογειακά έθνη έχουν δικαίωμα σε δημοκρατική απελευθέρωση, χειραφέτηση από τον αυταρχισμό, και στην εθνική αυτοδιάθεση (όχι εις βάρος άλλων ομάδων), οι πολίτες τους έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν πλήρως στη δημιουργία του πεπρωμένου τους, χωρίς παρεμβάσεις από το εξωτερικό. Πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν συμμετοχικά, χρησιμοποιώντας κάθε δυνατό μέσο: από τη τυπική ψήφο μέχρι την συλλογική δράση, από τις θεσμικές συνελεύσεις μέχρι την ελεύθερη πολιτισμική έκφραση, από τη τοπική δημοκρατία μέχρι επιχειρήσεις και υπηρεσίες οι οποίες διοικούνται δημοκρατικά, από τις νέες τεχνολογίες όπως το διαδίκτυο μέχρι τα κοινοτικά ραδιόφωνα. Αυτά τα τελευταία, αποδείχθηκαν ιδιαίτερα αποτελεσματικά στη προώθηση της δημοκρατίας από τα κάτω, ειδικά σε χώρες οι οποίες διανύουν μεταβατική περίοδο, προσφέροντας μια εναλλακτική πηγή πληροφόρησης σχετικά με τις επίσημες πηγές, γιατί αντανακλούν την εθνική και γλωσσική διαφορετικότητα. Μια κοινωνία συνειδητή και υπεύθυνη, ανοιχτή στον κόσμο και ικανή στην κριτική, είναι το μοναδικό οχυρομα στη Μεσόγειο ενάντια σε καταπιεστικές κυβερνήσεις, διεφθαρμένους θεσμούς και ταγμένα ΜΜΕ, τα οποία τροφοδοτούν. Τις φλόγες της διαφωνίας, παίρνοντας μέρος ισχυροποιώντας προκαταλήψεις και διαστρεβλώνοντας τα γεγονότα.

6. Να αρνηθούμε όλες τις μορφές εξτρεμισμού και να αναζητήσουμε την ηθική ανανέωση. Η Μεσόγειο έγινε δυστυχώς συνώνυμο του θρησκευτικού φανατισμού, και η θρησκεία - βασικό στοιχείο σε όλες τις πτυχές της κουλτούρας και της κοινωνίας - περιγράφεται μόνο σαν μέσον για την κινητοποίηση των πιστών και την αγκάλη της βίας. Οι πιστοί βαθιά δεμένοι στα βασικά δόγματα της θρησκείας του, ή αυτοί που ακολουθούν της θρησκευτικές συνήθειες, δεν είναι αυτόματα βίαιοι, ούτε αναγκαστικά δικαιολογούν τη βία στο όνομα του Θεού. Μπορούμε να είμαστε ριζοσπαστικοί στην άσκηση της πίστη μας χωρίς εξτρεμισμό και βία. Σίγουρα πρέπει να καταδικάζουμε την τρομοκρατία (θρησκευτική), της οποίας τα πρώτα θύματα είναι η συνεννόηση ανάμεσα στους λαούς και ο διάλογος ανάμεσα στις κουλτούρες. Αλλά αυτό δεν φτάνει. Πρέπει να αγωνιστούμε ενάντια σε όλες εκείνες τις μορφές του φονταμενταλισμού που οδηγούν στον εξτρεμισμό και που, π.χ., τροφοδοτούν την προπαγάνδα της ένοπλης βίας ισλαμικού τύπου ή, σε εβραϊκό ή χριστιανικό περιβάλλον, δικαιολογούν διακρίσεις και καταπίεση ενάντια στον Άλλο στο όνομα της θρησκευτικής διαφορετικότητας. Ο φονταμενταλισμός της αγοράς, της δίχως όρια ανάπτυξης και επέκτασης, βασισμένος μόνο σε μια στερνή οικονομίστικη λογική, είναι το ίδιο επικίνδυνος. Το ίδιο ισχύει για τον βαπτισμένο στο μίσος εθνικισμό που δικαιολογεί τη βία και τη καταπίεση των ελευθεριών στο όνομα του Κράτους ή του Έθνους. Μόνο αναδεικνύοντας τη καμουφλαρισμένη καταπίεση που κρύβεται στον ψυχρό ανταγωνισμό της αγοράς, στην εγωιστική κατοχής και τον καταναλωτισμό ή το μύθο της εθνικής ταυτότητας, ο διάλογος μπορεί να ξαναγίνει ισότιμος, και έτσι ίσως αποφύγουμε μια κουλτούρα να υποχρεωθεί να διαλέξει ανάμεσα στην αποποίηση της αξιοπρέπειας της και τη δαιμονοποίηση του Άλλου (διαφορετικού). Από την άλλη μεριά, η ηθική που φυλάσσεται στις εβραϊκές, χριστιανικές, μουσουλμανικές διδασκαλίες, εμπνευσμένη από τον κοινό πατέρα Αβραάμ, οι οποίες προσφέρουν ανθρωπιά, φιλοξενία, αλληλεγγύη και σύνεση στους λαούς, θα έπρεπε να υιοθετηθούν από όλους, ένα αγαθό που μοιράστηκε με τους πιστούς άλλων θρησκειών και του με πιστεύοντες, και θα πρέπει να υπερασπιστή από τον εξοστρακισμό, τη χαληνευση και τον σχετικισμό.

7. Μια ατζέντα για τα ανθρώπινα δικαιώματα με γυναικείο βλέμμα. Η καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Μεσόγειο γίνεται με όλο πιο βαρύς και διαφορετικούς τρόπους και μ' αυτή την έννοια είναι παραδειγματική και όλο και μεγαλύτερη μείωσης των χώρων ελευθερίας και αυτονομίας της κοινωνίας των πολιτών. Αυτή η ανησυχητική τάση συναντιέται και στη Βόρεια Αφρική και στη Μέση Ανατολή, προπαντός μετά την μετά επαναστατική φάση μετά το 2011, η οποία ξεκίνησε στη περιοχή με τη κρίση της Αραβικής Άνοιξης όπως λαό στις ώριμες ευρωπαϊκές

δημοκρατίες, μετά το ξέσπασμα των κινημάτων διαμαρτυρίας ενάντια στη λιτότητα και στο σύστημα. Οι πολιτικές αντιπαράθεσης στη τρομοκρατία μπορούν να θεωρηθούν ανάμεσα στις κύριες πηγές της επίθεσης στο κοινωνικό και πολιτικό ακτιβισμό, στην ελευθερία της γνώμης, στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και στις ειρηνικές εκδηλώσεις διαφωνίας, διαμορφώνοντας μ' αυτό το τροπο μια συνεχή σειρά καταπιεστικών πολιτικών προς τη κοινωνία των πολιτών, η οποία επεκτείνεται και πέρα από τα σύνορα της περιοχής. Κύρια αιτία αυτών των εξελίξεων είναι το καπιταλιστικό - πατριαρχικό σύστημα εξουσίας, το οποίο στερεί από τις γυναίκες, και από τους ευάλωτους γενικά, τα δικαιώματα τους και την αξιοπρέπεια τους. Η διάκριση με βάση το φύλο αποτελεί την πιο αρχαία μορφή διάκρισης της ιστορίας των ανθρώπινων κοινωνιών, διάκριση που ούτε οι σύγχρονες δημοκρατίες κατάφεραν να θεραπεύσουν τελειωτικά. Χρειάζεται λοιπόν να φανταστούμε τη Μεσόγειο σαν μια περιοχή όπου τα βασικά δικαιώματα θα είναι σεβαστά, δια μέσου μιας μετά αποικιοκρατικής και φυλετικής ανάγνωση τους, η οποία θα ξεπερνά την νομική κατάσταση των προσώπων, και στην οποία οι πολίτες θα κατέχουν τα μέσα εκείνα που θα τους επιτρέπουν να εναντιώνονται στον περιορισμό του πολιτιστικού χώρου. Η παρουσία υπέρ - μεσογειακών αυτόνομων κινημάτων αποτελεί την αναγκαία βάση για να μπορέσουν να εκφραστούν συλλογικά συμφέροντα και να πλαισιωθεί η συμμετοχή στο δημόσιο διάλογο και στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων. Πρέπει επίσης να απελευθερώσουμε τη Μεσόγειο από το βάρος της δομικής βίας εναντίον των γυναικών και όλων των αδύναμων, συμπεριλαμβανομένων των σεξουαλικών μειονοτήτων και σε επίπεδο συγκεκριμένης συμπεριφοράς, όπως και στην νοοτροπία, και μ' αυτό το τρόπο ν' αναγνωρίσουμε όχι μόνο τη φυλετική διαφορετικότητα και την πολλαπλότητα ρόλων και μορφών της γυναικείας υποκειμενικότητας, ξεπερνώντας εκείνα τα στερεότυπα που σε μερικές περιπτώσεις τροφοδοτούνται και από το δυτικό φεμινισμό, αλλά να κατεδαφίσουμε τα φυσικά και ψυχολογικά εμπόδια που χαρίζουν τις γυναίκες της Μεσογείου. Εκπαίδευση και μόρφωση, οι οποίες έχουν ρόλο κλειδί στην εμβάθυνση της ιστορίας των μεσογειακών εθνών όπως και στη προώθηση της συνειδησης ενός κοινού πεπρωμένου, είναι θεμελιακής σημασίας στην αναγνώριση του κεντρικού ρόλου των γυναικών στην κοινωνία σαν άτομα που είναι σε θέση να φροντίσουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τη διαδικασία μάθησης.

8. Η μεσογειακή οικο - περιοχή ανήκει στο κοινό μας μέλλον. Η Μεσόγειο είναι μια μοναδική οικολογική περιοχή, της οποίας οι κλιματολογικές και οικονομικές ιδιότητες συναντώνται μόνο στο 2% της γήινης επιφάνειας. Το εύκρατο κλίμα της, το οποίο μετρίασε τον αφρικανικό καύσωνα και το Ατλαντικό ψύχος για χιλιετηρίδες, γεννώντας μια καταπληκτική βιοποικιλότητα, η οποία συμπεριλαμβάνει το 20% των ζωικών και φυτικών ειδών και το 52% των γήινων ενδημικών φυτών, βρίσκεται σήμερα σε κίνδυνο. Το ίδιο ισχύει και για τη θαλάσσια λεκάνη, η οποία αποτελεί λιγότερο από 1% της παγκόσμιας θαλάσσιας επιφάνειας, αλλά φιλοξενεί μέχρι το 15% της θαλάσσιας βιοποικιλότητας. Αναμένεται πως η αύξηση της συνολικής παγκόσμιας θερμοκρασίας θα χτυπήσει αυστηρά τούτη τη περιοχή, μαζί με τη μη βιώσιμη αλιεία, τις πυρκαγιές στα δάση και την ανεξέλεγκτη οικοδομηση, οι οποίες μειώνουν ριζικά την ομορφιά.

9. Δομική περιφερειακή ανάπτυξη και κοινωνικο - οικονομική συνοχή. Οι μεσογειακές χώρες δεσμεύονται από πολυμερείς και διμερείς συμφωνίες συνεργασίας. Διάφορες μορφές συνεταιρισμού έχουν αποφασιστεί στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για ελεύθερη ανταλλαγή η διμερών αποκεντρωμένων συνεργασιών. Παρόλα αυτά αυτές οι προβολές είναι ελάχιστα δίκαιες και συχνά χαρακτηρίζονται από την εκμετάλλευση και τη κυριαρχία. Συγκεκριμένα οι φτωχοί πολίτες περιθωριοποιημένοι η εκείνοι που υποφέρουν ήδη από διακρίσεις στις χωρες του Νότου, δεν επωφελούνται άμεσα ή αρκετά από τα προγράμματα που αναπτύσσονται σε αυτές τις συνεργασίες/ τα ευρωπαϊκά αναπτυξιακά προγράμματα έχουν περισσότερο στόχους ασφαλείας από στόχους οικονομικής,

κοινωνικής, πολιτιστικής ανάπτυξης της Μεσογείου. Βασικά, τούτη τη στιγμή οι χώρες του Βορρά απασχολούνται με τη καταστολή του αυξανόμενου μεταναστευτικού φαινομένου και όχι βέβαια με την αντιμετώπιση των αιτιών του: ένοπλες συγκρούσεις σε πολλές χώρες της Μέσης Ανατολής, αντίξοες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις χώρες του Σαχέλ, σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από αντιδημοκρατικά καθεστώτα, ή απλά η φτώχεια και οι ελλείψεις που απειλούν πληθυσμούς ολόκληρους στο Νότο. Για να δημιουργηθούν λύσεις στις κρίσεις που προκαλούν κραδασμούς στη Μεσόγειο, έχουμε ανάγκη να επανεξετάσουμε τις στρατηγικές και τις συνεργασίες ανάμεσα στις μεσογειακές χώρες. Υπάρχει ανάγκη από δομικά κεφαλαία για περιφερειακή ανάπτυξη και ισχυρή κοινωνική και οικονομική ισότητα, όπου οι οικονομικές επενδύσεις θα στοχεύουν στη προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης, δίκαιη πρόσβαση στις υπηρεσίες, στις ευκαιρίες και μια αυτόνομη επιχειρηματική κουλτούρα. Θα πρέπει να ενθαρρύνουμε το δίκαιο εμπόριο, την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, τις τοπικές ποιοτικές παραγωγές, την κοινοτική αυτάρκεια για να κεντρίσουμε το κοινωνικό και οικονομικό δυναμικό και να εξασφαλίσουμε οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα για όλους. Δυο σφαίρες δράσης αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής: μια ποιοτική και φιλική προς το περιβάλλον γεωργία, η οποία βασίζεται στις παραδοσιακές πρακτικές και διατηρεί την αγροτική ποικιλία, είναι σε θέση να εξασφαλίσει υγιεινή και επαρκή διατροφή για όλη τη περιοχή, να προσφέρει οικονομικές δυνατότητες στις πιο περιφερειακές αγροτικές ομάδες και να μετριάσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως επίσης ριζικός μετασχηματισμός του ενεργειακού μοντέλου, από τα ορυκτά στις ανανεώσιμες πηγές, μπορεί να φέρει θετικές επιπτώσεις στα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα των ευάλωτων και φτωχοποιημένου ατόμων, και μπορεί να δρομολογήσει επενδύσεις στην εργασία όπως και σε δίκαια τεχνολογική ανταλλαγή ανάμεσα σε Βορρά και Νότο της Μεσογείου.

10. Να επανεξετάσουμε τις διπλοπροσωπες ευρωπαϊκές πολιτικές. Η Ευρώπη έδειξε στις γειτονικές της χώρες τη ξεδιάντροπη ικανότητα να χρησιμοποιεί λόγια και έργα που υπηρετούν βασικά τα δικά της συμφέροντα. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί δεν είναι αναγκαστικά οι πρώτοι κατακριτέοι· συχνά είναι οι εθνικές κυβερνήσεις οι οποίες σαν τη Πηνελόπη τη νύχτα καταστρέφουν το ύφασμα που υφαίνουν την ημέρα. Η Ευρώπη επαγγέλεται δημοκρατία και εθνική αυτοδιάθεση, αλλά εγκατέλειψε το συριακό λαό στα χέρια του δικτάτορα και ξένων δυνάμεων. Ύμνησαν την αραβική νεολαία που ξεσηκώθηκε ενάντια στο δεσποτισμό, αλλά την ίδια στιγμή υπέγραψαν κερδοφόρες εμπορικές ή ενεργειακές συμφωνίες με τα καθεστώτα που την είχαν προδώσει. Ισχυρίζονται πως υπερασπίζονται τη κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη προς τις φτωχές χώρες, όμως απωθούν από τα σύνορα τους εκείνους που δραπετεύουν από τη μιζέρια και την καταπίεση. Επίσης, ακόμη κι όταν επανεξετάζει τα αποφθέγματα των φιλελεύθερων συνταγών μέσα στα σύνορα της υποστηρίζει την εφαρμογή δομικών αλλαγών που θα πληγούν καίρια ευάλωτες ομάδες στις γειτονικές χώρες. Αντιφατικές πολιτικές κατεδαφίζουν την εμπιστοσύνη των πολιτών στην οικοδόμηση ενός κοινού χώρου συνεργασίας, βασισμένου στο κοινό συμφέρον, στην ανθρώπινη γεινίαση και στην ανάληψη δημοκρατικής υπευθυνότητας. Υπερασπιζόμαστε την αρχή σύμφωνα με την οποία όλα τα έθνη και οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να έχουν δικαιώματα. Τα δικαιώματα δεν είναι δυνατόν ν'αποτελούν προνόμιο ορισμένων εθνών σε βάρος των γειτόνων τους. Η σημερινή γεωγραφία την κάνουν πολιτογραφήσεις στην Μεσόγειο, με διαφορετικά καταστατικά και υποχρεώσεις και αβέβαια καθήκοντα, ευθύνες, μπορεί να ξεπεράστηκε μόνο αν καθοριστεί ένα ηφαίστειο υπερεθνικής υπηκοότητας, εμπνευσμένο από το μεσογειακό πνεύμα της διαφορετικότητας, της ανταλλαγής και της φιλοξενίας, όπου ούτε ο ευρωκεντρισμός, ούτε ο αυταρχισμός θα μπορούν να επιβάλλουν ατομικές ή κοινωνικές διακρίσεις, βασισμένες στην εθνικότητα, τη θρησκεία, το φύλο ή τη κοινωνική τάξη.

11. Κοινή ταυτότητα και παν μεσογειακό όραμα πολιτογράφησης. Ο μεσογειακός χώρος αποτελεί την πηγή της «συλλογικής ταυτότητας», αποτέλεσμα πολλαπλών ανταλλαγών κατά την ιστορία, πολιτισμικής αλληλεπίδρασης, συναφών τρόπων ζωής και τοπικών εξουσιών που εναλλάσσονται στο χρόνο. Αλλά ολ' αυτά δεν μας αρκούν. Τα δικαιώματά μας και οι κοινωνικές διεκδικήσεις μας δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν σε τούτο το ταραγμένο κόσμο, και οι μεσογειακοί λαοί δοκιμάζονται από ουσιαστικές διαφορές στη πρόσβαση σε δικαιώματα πολιτικά, πολιτισμικά, οικονομικά, μόρφωσης. Θέλουμε να προχωρήσουμε πέρα από τον προσδιορισμό της υπηκοότητας που εξασφαλίζεται αποκλειστικά από τα Κράτη Έθνη. Σκοπεύουμε σε μια μη συμβατική και κοινά αποφασισμένη υπηκοότητα ακτιβιστών στον υπέρ μεσογειακό χώρο βασισμένη στις ευγενικές ανθρώπινες αξίες, τις κληρονομημένες από την Ανατολική και δυτική παράδοση, με στόχο να φτιάξουμε μια κοινωνία που θα ισχύουν οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ελεύθερης κυκλοφορίας των ανθρώπων, η κλιματική δικαιοσύνη, η αλληλέγγυα οικονομία και η συμμετοχική δημοκρατία. Μια ιδέα υπηκοότητας που θα επιτρέψει να επαναδημιουργήσουμε ένα κοινό χώρο για να επινοήσουμε, να οργανώσουμε, να συναναστραφούμε και να ζήσουμε μαζί. Η δική μας κοινή ταυτότητα είναι μη φυλετική, λιγότερο αποκλειστική, λιγότερο φυλακισμένη σε επιλεκτικούς μύθους και ανοιχτοί στους άλλους και στην πραγματικότητα των γειτόνων μας γύρω από τη λεκάνη της Μεσογείου. Πρόκειται για μια «έμπρακτη ταυτότητα», μια ταυτότητα της δράσης, της δουλειάς και της ζωής δίπλα - δίπλα, για να επανασχεδιάσουμε την έννοια της θεσμοθετημένης από τα εθνικά θεσμικά συστήματα υπηκοότητας τα οποία καθορίζουν δικαιώματα και υποχρεώσεις.

12. Για μια πορεία ιδρυτική της μεσογειακής συνεργασίας. Το κοινό μας πεπρωμένο δεν αποτελείται μόνο από τη σύναψη ανταλλαγών και σχέσεων, αλλά και από την οικοδόμηση ενός ολοκληρωμένου χώρου όπου οι αντιθέσεις θα λύνονται μέσω του διαλόγου και καινούργιες ευκαιρίες θα γεννιούνται από κοινού. Η Ευρο - Μεσογειακή Συνεργασία πνίγηκε από τον εθνικό εγωισμό, από αυταρχικές εξουσίες και την ευρωπαϊκή αποδέσμευση στην περιοχή. Η συνεργασία πρέπει να επαναπροσδιοριστεί σε νέες βάσεις· πρέπει πρώτα απ' όλα να είναι μεσογειακή, όχι ευρωκεντρική και βασισμένη σε εκείνη τη κουλτούρα των δικαιωμάτων, της δημοκρατικής ανανέωσης και της δικαιοσύνης για την οποία πολλά αραβικά έθνη και γειτονικές χώρες αγωνίζονται ειδικά μετά το 2011. Χρειάζεται μια ευρεία ιδρυτική πορεία. Μονο όμως οι πολίτες μπορούν να εμπνεύσουν και να δώσουν νέο αίμα σ' αυτή τη πορεία στο σημερινό περιβάλλον, όπου εθνικές εξουσίες υπερασπίζονται δυνατά τα συμφέροντά τους. Ιστορικά, οι πολίτες της Μεσογείου, ενσαρκώνουν πολλαπλές ταυτότητες και, τα τελευταία χρόνια, μια καινούργια γενιά μεγάλωσε στις όχθες της, νιώθοντας πραγματικά και αναπόφευκτα μέρος της περιοχής. Για να ενθαρρυνθεί και να προωθηθεί αυτή η ιδρυτική πορεία από τα κάτω δεν μπορεί παρά να είναι αρχικά εθελοντική και μη δεσμευτική. Και δεν θα επαναθέσει σε συζήτηση την ευρωπαϊκή συνοχή, της οποίας θαυμάζουμε την ιστορική σημασία, που όμως αξιολογούμε κριτικά την σημερινή δομή και πιστεύουμε ότι χρειάζεται βαθιές μεταρρυθμίσεις. Αυτή η πορεία θα διδάσκεται από τις αποτυχίες και τις επιτυχίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα ξαναδούμε ισορροπία στις χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής σαν μέλη του κοινού μεσογειακού χώρου.

Ο φεντεραλισμός και τα κοινά αγαθά είναι μπροστά μας.

Πρωταρχικά πρέπει να δουλεύουμε για μια ανανεωμένη έννοια του φεντεραλισμού σαν πολιτικού και κοινωνικού μέσου πάνω στο οποίο θα οργανωθούν οι σχέσεις οι σχέσεις ανάμεσα στις διάφορες χώρες. Αποτελεί φιλοδοξία μας η αναζήτησή ενός δημοκρατικού μεσογειακού μοντέλου

σφυρηλατημένο από την παράδοση ενός αμοιβαία ενεργητικού φεντεραλισμού, συλλογικού και πλουραλιστικού, και που θα αντιπαρατίθενται στις εκδηλώσεις διάκρισης, βίας, κατοχής, ηγεμονίας, ρατσισμού του Κράτους και του Καπιταλισμού. Ο φεντεραλισμός δεν ανήκει μόνο στη δυτική πολιτική σκέψη· επίσης αρκετοί Άραβες μελετητές και διανοούμενοι έχουν εξερευνήσει πρότυπα πολιτικής οργάνωσης τα οποία μοιάζουν στο φεντεραλισμό. Κατά δεύτερο λόγο, η λογική του φεντεραλισμού, δηλαδή μοίρασμα και η γέννηση του κοινού μέλλοντος, με χώρους αλληλεγγύης και δημοκρατικής νομιμότητας, είναι συνυφασμένη με το πνεύμα «των κοινών αγαθών». Σαν διανοηθούμε το μεσογειακό χώρο σαν ενιαία οντότητα και δράσουμε επομένως ενωτικά, θα δημιουργηθούν υπερεθνικές δράσεις ανάμεσα στους λαούς και τα έθνη που ζουν στα παράλια. Προτείνουμε επομένως η έννοια της «πολιτογραφησης» να βασίστηκε σε διαφορετικό ρυθμιστικό κριτήριο: όχι το *ius sanguinis*, ούτε μόνο το *ius soli*, μα κάτι σαν ένα κοινό δικαίωμα, το οποίο θα αποτελέσει τη θεμέλια λίθο για μια καινούργια μορφή υπηκοότητας όπου όλοι οι άνθρωποι της περιοχής καλούνται να υπερασπιστούν και να ζήσουν τη Μεσόγειο σαν κοινή κληρονομιά, και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ξαναζωντανέψουν τον κοσμοπολιτισμό της. Η Μεσόγειο σαν «κοινό αγαθό» μπορεί να προκύψει μόνο σαν αποτέλεσμα μιας πορείας οικοδόμησης κοινού χώρου βασισμένου σε κοινή δράση. Αυτή η ουσιαστικά λογική χειραφέτησης μπορεί να εξαπλωθεί και σε άλλες «Μεσογείους» δηλαδή θάλασσες ανάμεσα στις στεριές ή σε άλλες περιοχές του κόσμου όπου λαοί και έθνη μοιράζονται γεωγραφία, ιστορία, πολιτισμούς. Η δίκη μας προσέγγιση δεν είναι, και ούτε θέλει και μπορεί να έχει αποκλειστικό χαρακτήρα, ούτε μπορεί να διακινδύνευση να θέση στη παγίδα του οριενταλισμού. Αναγνωρίζουμε ότι η απλή προσέγγιση των όρων «Μεσόγειο» και «υπηκοότητα» μπορεί φαίνεται σαν αντιφατική. Και αυτό γιατί όπως πολλοί υπογραμμίζουν η Μεσόγειο είναι μια περιοχή που διανύεται και θρυμματίζεται από σύνορα, θεσμούς και κουλτούρες διαφορετικές και επομένως δεν μπορεί να επιδιώκει ένα κοινό νόμο πολιτογραφησης. Όμως είναι ακριβής με τούτη την αντίφαση που θέλουμε να μάθουμε να αντί παραστεκώμαστε, να ανιχνεύοντας την και αποκωδικοποιώντας την. Και θα το κατορθώσουμε μόνο αν καταφέρουμε να αλλάξουμε την οπτική μας γωνία, την προοπτική μας· εάν δεν σταθούμε στο ύψος αυτού του καθήκοντος, θα νικηθούμε από τη βία, το μίσος και τους πολέμους που μας περιβάλλουν. Η πολιτογράφηση που θέλουμε θα πάρει σάρκα και οστά, μόνο μέσα από μια κοινή ιδρυτική πορεία, σαν επαναστατική υπηκοότητα, θεμελιωμένη στο πλήθος αξιών, εμπειριών, γνώσεων, παραδόσεων που μοιραζόμαστε σαν λαοί οι οποίοι ανήκουν σε μια περιοχή πιο καταφέρνει να είναι ομογενής και ουσιαστικά συνθέτη και πλουραλιστική συγχρονως.

Για μια Μεσόγειο ελεύθερη και ενωμένη

Η Μεσόγειο είναι η έβδομη ήπειρος μας, εκείνη που γέννησε της κουλτούρες, πολιτισμούς, τοπία και οικογενειακές μας ιστορίες. Η Μεσόγειο αποτελεί επίσης την αλληγορία και το χώρο του όνειρο μας, του ονείρου επιβράβευσης του περλέ όντος με ένα κοινό ανανεωμένο μέλλον, το όνειρο μιας κοινής κατοικίας μιας ολοκληρωμένης περιοχής όπου συναντώνται και πραγματοποιούν ανταλλαγές τρεις ήπειροι· όπου εμείς, οι πολίτες της περιοχής, θα μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές προκλήσεις με πνεύμα πολιτικής συνεργασίας και πολιτιστικού εμπλουτισμού. Το σχέδιο μας είναι για μια ενωμένη Μεσόγειο, μοναδικό λογικό σχέδιο, εναλλακτικό της στρατικοποίησης, της «σύγκρουσης ανάμεσα σε πολιτισμούς», στην κοινωνική αδικία και στην οικολογική καταστροφή. Πριν εβδομήντα πέντε χρόνια, πριν από το τέλος του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, μια ομάδα διανοουμένων και στρατευμένων αντιφασιστών, εξοργισμένων στο νησί Βεντοτένε, συντάξανε το Μανιφέστο για μια «Ευρώπη Ελεύθερη και Ενωμένη». Αυτή η διακήρυξη πρότεινε την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ακριβώς τη

στιγμή όπου κανένας δεν στοιχημάτιζε σ' αυτήν. Σήμερα ζούμε έμπρακτα μέσα σε ένα νέο ολικό πόλεμο, σέρνει κουλτούρες και θρησκείες τη μια ενάντια στην άλλη· απογοητεύει - στο όνομα της σταθερότητας, της ανάπτυξης και των εθνικών συμφερόντων - τις επιδιώξεις και τους αγώνες πολλών ατόμων για την ελευθερία και τη δικαιοσύνη· σπρώχνει ολόκληρες οικογένειες σε φυγή από την απελπισία· και φέρνει σε αντιπαράθεση ανθρώπους και φύση. Το πιο κοινό μέτωπο του επινοημένος πολέμου διατρέχει τη Μεσόγειο. Αυτή είναι η αιτία για την οποία γράψαμε αυτό το κείμενο, που αποτελεί έκκληση για μια «Ελεύθερη και Ενωμένη Μεσόγειο» ακριβώς τη στιγμή και την οποία κανένας δεν θα στοιχημάτιζε σε αυτήν. Στοχεύουμε στη δημιουργία ενός κοινού πεπρωμένου, ξεκινώντας από της κοινές μας επιθυμίες, όνειρα και επιδιώξεις. Να γιατί τούτο το όρο - Μανιφέστο θα μοιραστεί και συζητηθεί με τους ανθρώπους που ζουν στην περιοχή, ποντάροντας στη συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων πολιτών - ανδρών και γυναικών - ανάμεσα σε κοινούς που πιστεύουν στο πεπρωμένο της Μεσογείου, συλλογικά, και θα έμπνευση τα κοινά μας σχέδια και τις πολιτικές μας εκφράσεις. Αυτή η συμβουλευτική διαδρομή θα διαρκέσει ένα χρόνο από σήμερα. Στόχοι μας είναι το τελικό Μανιφέστο αυτής της διαδρομής να αποτελέσει παράγοντα ώθησης για νέες πρωτοβουλίες και οράματα για μια Ελεύθερη και Ενωμένη Μεσόγειο. Η Μεσόγειο σαν Κοινή Εστία πρέπει να γεννηθεί από την πρωτοβουλία των πολιτών της και να εξαπλωθεί στις κυβερνήσεις και στους θεσμούς. Αυτό που μας κινητοποιεί πρέπει να είναι η φιλοδοξία να ορίσουμε ένα νέο χώρο κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ολοκλήρωσης, ο οποίος θα χαρακτηρίζεται από την πολιτιστική διαφορετικότητα των λαών του. Γι' Αυτό το σκοπό η ανεξάρτητη κοινωνία των πολιτών πρέπει να αναλάβει την ειδική ευθύνη της προετοιμασίας του μέλλοντος, δίνοντας νέα πνοή στο πνεύμα των πρόσφατων κοινωνικών κινημάτων, τα οποία είχαν κινητοποιηθεί για την διεκδίκηση της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας γύρω από τη Μεσόγειο, ενώνοντας θρησκευτικές και λαϊκές ευαισθησίες για να αντιμετωπιστούν κοινωνικοοικονομικά, πολιτικά, μορφωτικά προβλήματα και από τοπική προοπτική, πέρα από εθνικά σύνορα και καθεστωτικές προπαγάνδες. Τούτη είναι η καλύτερη κληρονομιά την οποία αξίζει σήμερα η Μεσόγειος. Έφτασε ο καιρός για να αναλάβει πάλι η Μεσογείος διεθνή πρωταγωνιστικό ρόλο σαν ένας φάρος που μας φωτίζει ανθρωπισμό, φιλοξενία και πρόοδο.

Μεσίνα, Κατάνια και Ρετζο Καλαβρία, Οκτώβρη 2017